

PROCEDURA INTERWENCYJNA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA CYBERPROBLEMÓW W SZKOLE.

IV LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. E. SZZANIECKIEJ W ŁODZI

Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa, w tym cyberbezpieczeństwa w szkole jest ważnym elementem organizacji pracy każdej placówki oświatowej. Rolę szkoły, zadania dyrektora i nauczycieli w tym obszarze regulują przepisy prawa oświatowego, administracyjnego, cywilnego i karnego. Najważniejszym celem naszej placówki jest zapobieganie występowaniu niepożądanych zjawisk, a więc działania profilaktyczne oraz rozwijanie kompetencji bezpiecznego korzystania z TIK. Zgodnie z programem profilaktyczno- wychowawczym działania te realizowane są w ramach obowiązkowych zajęć, warsztatów, akcji informacyjnych, modelowania zachowań pożądaných.

Proponowana poniżej procedura zawiera zasady postępowania pracowników szkoły w sytuacji wystąpienia zdarzeń związanych z naruszeniem bezpieczeństwa w Internecie, popełnienia przestępstwa, zagrożeń związanych z cyberprzemocą.

Model interwencyjny zawiera następujące elementy:

- **działania wobec aktu/zdarzenia – opis przypadku, ustalenie okoliczności zdarzenia, zabezpieczenie dowodów oraz monitoring pinterwencyjny,**
- **działania wobec uczestników zdarzenia (ofiara – sprawca –świadek, rodzice),**
- **działania wobec instytucji/ organizacji/służb pomocowych i współpracujących – policja, wymiar sprawiedliwości, służby społeczne.**

I. Działania wobec aktu/zdarzenia

Informacja o zdarzeniu, bez względu na to kto ją zgłasza, powinna być przeanalizowana i zgłoszona wychowawcy/pedagogowi szkolnemu, ewentualnie dyrektorowi szkoły.

1. Wychowawca/pedagog szkolny sporządza notatkę służbową z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia. Dokument powinien zawierać datę i miejsce rozmowy, personalia osób biorących w niej udział i opis ustalonego przebiegu wydarzeń. Jeśli zostały zabezpieczone dowody cyberprzemocy, należy je również włączyć do dokumentacji pedagogicznej (wydruki, opis, itp.).

2. Wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane. Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego, itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil. Takie zabezpieczenie dowodów nie tylko ułatwi dalsze postępowanie dostawcy usługi (odnalezienie sprawcy, usunięcie szkodliwych treści z serwisu), ale również stanowi materiał, który umożliwi zgłoszenie sprawy policji, jeśli doszło do złamania prawa.

3. Monitoring pointerwencyjny ma na celu sprawdzenie czy dane zdarzenie, zagrożenie ustało i wprowadzone zostały środki naprawcze.

II. Działania wobec uczestników zdarzenia (ofiara – sprawca –świadek, rodzice),

1. Podobnie jak w przypadku innych form przemocy, ofiara cyberprzemocy potrzebuje emocjonalnego wsparcia ze strony dorosłych. Musi także wiedzieć, że szkoła podejmie odpowiednie kroki w celu rozwiązania problemu.

Uczniowi (poszkodowanemu) należy poradzić, aby:

- *Nie utrzymywał kontaktu ze sprawcą, nie odpowiadał na maile, telefony, itp.*
- *Nie kasował dowodów: e-maili, SMS-ów, zdjęć, filmów i przedstawił je osobie dorosłej.*
- *Zastanowił się nad zmianą swoich danych kontaktowych w komunikatorach, zmianą adresu e-mail, numeru telefonu komórkowego, itp.*
- *Jeśli korzysta z komunikatora, to ustawił go tak, żeby nikt spoza listy kontaktów nie mógł się z nim kontaktować.*

2. Rodzice niepełnoletniego ucznia będącego ofiarą cyberprzemocy zostaną poinformowani o problemie i otrzymają wsparcie i pomoc ze strony szkoły. W rozmowie z nimi pedagog lub wychowawca przedstawiają kroki, jakie zostały podjęte w celu wyjaśnienia zajścia oraz zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi, a także, jeśli to wskazane, zaproponują rodzicom i dziecku pomoc specjalisty (psychologa, pedagoga).

3. Rozmowa z uczniem-sprawcą przemocy o jego zachowaniu:

- celem rozmowy powinno być ustalenie okoliczności zajścia, wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami i poszukanie rozwiązania sytuacji konfliktowej;
- sprawca powinien otrzymać jasny i zdecydowany komunikat o tym, że szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy;
- należy omówić z uczniem skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach regulaminowych, które zostaną wobec niego zastosowane;

- sprawca powinien zostać zobowiązany do zaprzestania swojego działania i usunięcia z Sieci szkodliwych materiałów;
- ważnym elementem rozmowy jest też określenie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy;

4. Powiadomienie rodziców sprawcy i omówienie z nimi zachowania dziecka:

- rodzice sprawcy powinni zostać poinformowani o przebiegu zdarzenia i zapoznani z materiałem dowodowym, a także z decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środków dyscyplinarnych wobec ich dziecka;
- w miarę możliwości należy starać się pozyskać rodziców do współpracy i ustalić jej zasady.

III. Działania wobec instytucji/ organizacji/służb pomocowych i współpracujących – policja, wymiar sprawiedliwości, służby społeczne.

Działania szkolne uzależnione są od rodzaju zagrożenia. Przesłanki ścigane z urzędu są niezwłocznie zgłaszane odpowiednim organom przez dyrektora szkoły. W przypadku przestępstw ściganych na wniosek pokrzywdzonego, szkoła udziela niezbędnej informacji i dokumentacji umożliwiającej zgłoszenie sprawy do organów ścigania. W przypadkach nie wymagających interwencji Policji podejmowane są działania wychowawcze i te są podstawowym celem działalności placówki.

Obowiązkiem dyrektora placówki oświatowej jest zawiadomienie Policji bądź Sądu Rodzinnego o popełnieniu przez nieletniego czynu karalnego, o którym dowiedział się w związku z pełnioną przez placówkę działalnością. Przesłanki ścigane z urzędu zgłaszane przez dyrektora placówki obejmują:

- zakłócanie pracy systemu informatycznego (art. 269a kk)
- przestępcze udostępnianie urządzeń, programów, haseł komputerowych (art. 269b kk)
- oszustwa komputerowe (art. 287 kk& 1,2)
- rozpowszechnianie pornografii (art. 202 kk)
- propagowanie ustrojów totalitarnych (art. 256 kk)
- znieważenie publiczne grupy osób na tle etnicznym/religijnym (art. 257 kk).

Ważnym aspektem działań szkoły jest poinformowanie pokrzywdzonego/rodzica o możliwości złożenia wniosku w przypadku zdarzenia o charakterze:

- groźby karalnej (art. 190 kk)
- nękania (art. 190a kk),
- utrwalenia wizerunku nagiej osoby bez jej zgody (art. 191a kk)
- bezprawnego uzyskania informacji (art. 267 kk)

- naruszenia prawa do zapoznania się z informacją (art. 268 kk)
- zniesławienia (art. 212 kk)
- zniewagi (art. 216 kk)

W sytuacji, gdy sprawcą jest nieletni, a stosowane przez szkołę środki profilaktyczne i wychowawcze nie zapobiegają demoralizacji ucznia, konieczne jest zgłoszenie sprawy na Policję bądź do Sądu Rodzinnego ze wskazaniem przejawów demoralizacji.